



ÇOK DEĞİŞKENLİ VARYANS ANALİZİ (MANOVA): PAKET PROGRAM UYGULAMALARI VE MAKALE ÖRNEKLERİ

Ebru KAYA BAŞAR¹

Bu Ünite Neler Öğreneceksiniz?

Bu üniteyi tamamladıktan sonra; çok değişkenli varyans analizi ve verilerin nasıl olduğunu ve istatistiksel analizlerinin nasıl yapıldığını öğreneceksiniz.

Hedefler

- Çok değişkenli varyans analizinin tanımı ve varsayımları tanımı, veri girişi,
- SPSS ve JAMOVİ kullanarak analiz yapma, raporlama ve sunma

1. Giriş

Çok değişkenli varyans analizi (multivariate analysis of variance, MANOVA) birden fazla bağımlı değişkenin bulunduğu bir çalışmaya varyans analizinin (analysis of variance-ANOVA) genişletilmiş halidir. Her bir bağımlı değişken için ayrı ayrı yapılan varyans analizinde (ANOVA) bağımlı değişkenler arasındaki ilişki göz ardı edilmiş olur. Çok değişkenli varyans analizi (MANOVA) uygulandığında bağımlı değişkenler arasındaki bu ilişki hesaba katılmış olacaktır. O nedenle birden fazla bağımlı değişken üzerinde gruplar arası anlamlı bir farklılık olup olmadığına çok değişkenli varyans analizi (MANOVA) ile bakabiliriz.

¹ Öğr. Gör. Dr., Akdeniz Üniversitesi İstatistik Danışmanlık Uygulama ve Araştırma Merkezi, ebrukayabasar@gmail.com